

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΥΠΗΚΩΝ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΕ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ «ΜΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ»

Μάρτιος 2019

Είμαι υπήκοος του ΗΒ και ζω σε κράτος μέλος της ΕΕ. Θα διατηρήσω το δικαίωμα να ζω στην ΕΕ μετά την αποχώρηση του ΗΒ από την ΕΕ;

Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ προετοιμάζουν μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι υπήκοοι του ΗΒ που διαμένουν νόμιμα στην επικράτειά τους κατά την ημερομηνία αποχώρησης θα εξακολουθήσουν να θεωρούνται νομίμως διαμένοντες.

Ωστόσο, όταν το ΗΒ αποχωρήσει από την ΕΕ, οι υπήκοοι του ΗΒ δεν θα είναι πλέον πολίτες της ΕΕ και θα καταστούν υπήκοοι τρίτης χώρας. Ως εκ τούτου, καταρχήν δεν θα καλύπτεστε πλέον από τους κανόνες της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία.

Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι ακόμη και αν έχετε αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής σε ένα κράτος μέλος, αυτό δεν σας δίνει δικαίωμα μετακίνησης και διαμονής σε άλλο κράτος μέλος.

Τα δικαιώματα διαμονής σας ως υπηκόου τρίτης χώρας θα καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία και τις οδηγίες της ΕΕ σχετικά με τη νόμιμη μετανάστευση. (βλ. επίσης επόμενη ερώτηση.)

Τι πρέπει να κάνω ως υπήκοος του ΗΒ εάν θέλω να συνεχίσω να ζω στην ΕΕ;

Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι έτοιμα να εκδώσουν άδειες διαμονής ως απόδειξη του δικαιώματός σας να διαμένετε και να εργάζεστε στο εν λόγω κράτος μέλος. Οι άδειες αυτές μπορεί να είναι προσωρινές για μια αρχική μεταβατική περίοδο, αλλά σταδιακά θα πρέπει να αντικατασταθούν από οριστικές άδειες βάσει του ενιαίου μορφότυπου της ΕΕ. Ωστόσο, για να λάβετε μια τέτοια άδεια διαμονής, ενδέχεται να χρειαστεί να προβείτε σε ορισμένες διοικητικές ενέργειες, ανάλογα με την προσέγγιση που θα επιλέξει το κράτος μέλος στο οποίο ζείτε. Ελέγξτε τη συνεχώς επικαιροποιούμενη επισκόπηση των ειδικών μέτρων των κρατών μελών στον [ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit](#)¹.

Εάν έχετε ήδη ζήσει νομίμως και αδιαλείπτως σε ένα κράτος μέλος για περίοδο πέντε ετών ή περισσότερο και πληροίτε τις άλλες σχετικές προϋποθέσεις, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση για το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος². Εάν έχετε ζήσει σε κράτος μέλος της ΕΕ για λιγότερο από πέντε έτη, τα περισσότερα κράτη μέλη θα συνηγορήσουν τις περιόδους νόμιμης διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος για την συμπλήρωση της απαιτούμενης πενταετίας. Ορισμένα κράτη μέλη μπορεί να δέχονται ήδη αιτήσεις για τέτοιες άδειες διαμονής πριν από την ημερομηνία αποχώρησης.

¹ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/residence-rights-uk-nationals-eu-member-states_en

² Οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες. Σημειώνεται ότι η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στην Ιρλανδία και στη Δανία.

Ως υπήκοος του ΗΒ, ποιο θα είναι το καθεστώς των μελών της οικογένειάς μου που δεν είναι υπήκοοι της ΕΕ³, αλλά ζουν σε κράτος μέλος της ΕΕ;

Τα μέλη της οικογένειάς σας τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους της ΕΕ δεν θα επωφελούνται πλέον από τα δικαιώματα που είχαν βάσει των κανόνων της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία⁴. Δεν θα μπορούν πλέον να βασίζονται στα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας της ΕΕ, ακόμη και αν έχουν αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία πριν από την ημερομηνία αποχώρησης. Το καθεστώς τους θα καθοριστεί από την εθνική νομοθεσία και τους κανόνες της ΕΕ σχετικά με την οικογενειακή επανένωση⁵.

Κατάλογος ελέγχου για τους υπηκόους του ΗΒ και τα μέλη των οικογενειών τους που δεν είναι υπήκοοι της ΕΕ:

- > εάν δεν το έχετε ήδη πράξει, θα πρέπει **να εγγραφείτε στις εθνικές αρχές⁶** του κράτους μέλους στο οποίο ζείτε και να λάβετε πιστοποιητικό εγγραφής (για τους υπηκόους του ΗΒ, κατά περίπτωση) ή δελτίο διαμονής (για τα μέλη της οικογένειάς που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών).
- > **να ενημερωθείτε σχετικά με τα μέτρα** που θέτει σε εφαρμογή **το κράτος μέλος διαμονής σας για να εξασφαλίσει τη διατήρηση των δικαιωμάτων διαμονής των νομίμως διαμενόντων υπηκόων του ΗΒ** (και των μελών των οικογενειών τους), καθώς και για το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής τους. Μπορείτε να βρείτε μια επισκόπηση των εν εξελίξει προετοιμασιών των κρατών μελών της ΕΕ στον [ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit⁷](#). Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τις αρμόδιες [εθνικές αρχές](#) του κράτους μέλους διαμονής σας.
- > **να λάβετε τα έγγραφα διαμονής** αμέσως μόλις αυτά διατεθούν από τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Είναι σημαντικό να έχετε μαζί σας αυτά τα έγγραφα όταν ταξιδεύετε στο εξωτερικό.

Ως υπήκοος του ΗΒ, ποια θα είναι τα δικαιώματά μου όσον αφορά την εργασία και την κοινωνική ασφάλιση στο κράτος μέλος της ΕΕ;

Σε περίπτωση «μη συμφωνίας», εσείς και τα μέλη της οικογένειάς σας δεν θα επωφελείστε πλέον από τα δικαιώματα που είχατε βάσει των κανόνων της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία, όταν το ΗΒ ήταν κράτος μέλος της ΕΕ. Η κατάσταση σας θα διέπεται από τους κανόνες της ΕΕ για τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους εθνικούς κανόνες του οικείου κράτους μέλους της ΕΕ. Αν και η κατάσταση διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών, πολλά κράτη μέλη ετοιμάζονται να χορηγήσουν, για ορισμένο χρονικό διάστημα, προτιμσιακό καθεστώς στους υπηκόους του ΗΒ βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να πληροίτε τους ειδικούς όρους που επιβάλλει το δίκαιο της ΕΕ και το εθνικό δίκαιο σχετικά με τους υπηκόους τρίτων χωρών προκειμένου να συνεχίσετε να ζείτε και να εργάζεστε σε κράτος μέλος της ΕΕ. Τα ασφαλιστικά σας δικαιώματα ενδέχεται επίσης να αλλάξουν.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες που εφαρμόζονται για τη νόμιμη μετανάστευση στα κράτη μέλη της ΕΕ για τους υπηκόους τρίτων χωρών θα βρείτε στον [ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁸](#) και στη [διαδικτυακή πύλη της ΕΕ για τη μετανάστευση⁹](#).

³ Μέλη της οικογένειάς που είναι είτε υπήκοοι του ΗΒ είτε έχουν την ιθαγένεια άλλης τρίτης χώρας.

⁴ Σε μία περίπτωση, τα μέλη της οικογένειάς υπηκόων του ΗΒ που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους της ΕΕ θα μπορούν να διατηρήσουν το δικαίωμα διαμονής τους, μετά την ημερομηνία αποχώρησης, στο κράτος μέλος υποδοχής τους βάσει των κανόνων της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία: αν το δικαίωμα διαμονής έχει αποσυνδεθεί από το δικαίωμα που είχε ο υπήκοος του ΗΒ (τότε πολίτης της ΕΕ) πριν από την ημερομηνία αποχώρησης και τώρα αποτελεί ανεξάρτητο δικαίωμα διαμονής. Αυτό είναι δυνατό σε περίπτωση θανάτου του μέλους της οικογένειάς που είναι υπήκοος του ΗΒ ή σε περίπτωση διαζυγίου.

⁵ Οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης.

⁶ https://europa.eu/youreurope/citizens/national-contact-points/index_en.htm?topic=living-abroad

⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/residence-rights-uk-nationals-eu-member-states_en

⁸ https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration_en

⁹ <https://ec.europa.eu/immigration>

Ως υπήκοος του ΗΒ που βρίσκεται στην ΕΕ, συνιστάται:

- να ζητήσετε πληροφορίες από τις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο ζείτε σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που ισχύουν για να εξακολουθήσετε να ζείτε και να εργάζεστε στο κράτος αυτό·
- να λάβετε αποδεικτικά των περιόδων εργασίας, διαμονής, σπουδών και καταβολής φόρων στο κράτος μέλος στο οποίο ζείτε·
- να υποβάλετε αμέσως αίτηση για την απόκτηση καθεστώτος προσωρινής ή μόνιμης μετανάστευσης βάσει των εθνικών κανόνων μετανάστευσης.

Για περισσότερες πληροφορίες, θα πρέπει να συμβουλευθείτε τις [Ερωτήσεις και Απαντήσεις σχετικά με τις συνέπειες της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς επικυρωμένη συμφωνία αποχώρησης](#)¹⁰.

Ποιο θα είναι το καθεστώς μου αν είμαι υπήκοος του ΗΒ και υπήκοος κράτους μέλους της ΕΕ;

Αν έχετε διπλή ιθαγένεια ΗΒ/κράτους μέλους της ΕΕ, θα παραμείνετε πολίτες της ΕΕ, δεδομένου ότι έχετε την ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΕ. Θα διατηρήσετε πλήρως το δικαίωμά σας να κυκλοφορείτε και να διαμένετε ελεύθερα, δυνάμει των κανόνων της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία.

Παράδειγμα: Εάν είστε πολίτης με διπλή ιθαγένεια, βρετανική και ισπανική, και σπουδάζετε στη Γαλλία, θα διατηρήσετε και μετά την ημερομηνία αποχώρησης το δικαίωμά σας να ζείτε και να σπουδάζετε στη Γαλλία, δυνάμει των κανόνων της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία, επειδή εξακολουθείτε να είστε πολίτης της ΕΕ.

Ποιο θα είναι το καθεστώς μου αν είμαι υπήκοος του ΗΒ που ζει σε κράτος μέλος της ΕΕ ως μέλος της οικογένειας πολίτη της ΕΕ;

Αυτό εξαρτάται από το αν ο πολίτης της ΕΕ, του οποίου είστε μέλος της οικογένειας (π.χ. ο/η σύζυγός σας) διαμένει σε κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος.

Ένας πολίτης της ΕΕ που διαμένει σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του οποίου είναι υπήκοος είναι «μετακινούμενος πολίτης της ΕΕ». Αν είστε μέλος της οικογένειας ενός «μετακινούμενου πολίτη της ΕΕ», θα απολαύετε δικαιωμάτων δυνάμει των κανόνων της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία, τα οποία απορρέουν από τα δικαιώματα του μετακινούμενου πολίτη της ΕΕ¹¹.

Παράδειγμα: Βρετανή υπήκοος είναι παντρεμένη με Τσέχο υπήκοο. Και οι δύο εργάζονταν στη Γερμανία πριν από την ημερομηνία αποχώρησης και είχαν το δικαίωμα διαμονής, στο δικό τους όνομα, δυνάμει της οδηγίας της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία. Μετά την ημερομηνία αποχώρησης, η Βρετανή υπήκοος μπορεί να παραμείνει και να εξακολουθήσει να εργάζεται όπως κάθε άλλο μέλος της οικογένειας ενός μετακινούμενου πολίτη της ΕΕ το οποίο δεν είναι υπήκοος της ΕΕ.

Αυτό μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ισχύει και στο κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος ο πολίτης της ΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι ο πολίτης της ΕΕ έχει επιστρέψει εκεί από άλλο κράτος μέλος στο οποίο διέμενε.

Ωστόσο, εάν είστε μέλος της οικογένειας πολίτη της ΕΕ ο οποίος είναι υπήκοος του κράτους μέλους στο οποίο ζείτε και δεν έχει ασκήσει ποτέ δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας (δηλ. μη μετακινούμενος πολίτης της ΕΕ), δεν θα απολαύετε δικαιωμάτων δυνάμει των κανόνων της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία. Τα δικαιώματά σας θα καθορίζονται από την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία για τη μετανάστευση.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/contingency-ganda_en.pdf

¹¹ Η οικογενειακή σχέση με τον υπήκοο του ΗΒ πρέπει να είχε ήδη δημιουργηθεί όταν ο πολίτης της ΕΕ ζούσε σε άλλο κράτος μέλος.

Ως υπήκοος του ΗΒ που ζει σε κράτος μέλος της ΕΕ, θα εξακολουθήσω να έχω τη δυνατότητα να ψηφίζω και να θέτω υποψηφιότητα στις τοπικές εκλογές;

Από την ημερομηνία αποχώρησης και μετά, δεν θα έχετε πλέον δικαίωμα ψήφου στις τοπικές εκλογές στο κράτος μέλος στο οποίο ζείτε βάσει του ενωσιακού δικαίου.

Εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ να καθορίσει εάν και υπό ποιους όρους μπορείτε να συμμετάσχετε στις τοπικές εκλογές ως υπήκοος τρίτης χώρας. Ως εκ τούτου, το κράτος μέλος στο οποίο ζείτε μπορεί να αποφασίσει να σας χορηγήσει εκλογικά δικαιώματα όπως σε οποιονδήποτε άλλο υπήκοο τρίτης χώρας ή βάσει της αρχής της αμοιβαιότητας. Θα πρέπει να ελέγξετε στο κράτος μέλος στο οποίο ζείτε κατά πόσον έχετε δικαίωμα ψήφου στις τοπικές εκλογές.

Αν έχετε εκλεγεί για ένα συγκεκριμένο αξίωμα της τοπικής αυτοδιοίκησης στο κράτος μέλος διαμονής σας, θα πρέπει να ελέγξετε με τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους αυτού κατά πόσον έχετε δικαίωμα να συνεχίσετε να υπηρετείτε έως τη λήξη της θητείας, με βάση το εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

Ως υπήκοος του ΗΒ που ζει σε κράτος μέλος της ΕΕ, θα εξακολουθήσω να έχω τη δυνατότητα να ψηφίζω και να θέτω υποψηφιότητα στις ευρωπαϊκές εκλογές;

Ως υπήκοος του ΗΒ, από την ημερομηνία αποχώρησης και μετά, δεν θα έχετε πλέον το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις ευρωπαϊκές εκλογές βάσει του δικαίου της ΕΕ, αλλά όσον αφορά τις τοπικές εκλογές, ενδέχεται να διατηρήσετε το δικαίωμα αυτό, εφόσον προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.

Υπηρεσία Εκδόσεων

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2019

Η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39).

Print ISBN 978-92-76-00533-9 doi:10.2775/785837 NA-03-19-141-EL-C
PDF ISBN 978-92-76-00557-5 doi:10.2775/344185 NA-03-19-141-EL-N